

РОЗВИТОК РИНКУ ДЕРИВАТИВІВ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ПЕРЕРОЗПОДІЛУ ОБОРОТНОГО КАПІТАЛУ

О Хотюн Н.В., 2011

Економіка України розвивається з інноваційним та інтеграційним пріоритетами. Налагодження ефективного механізму функціонування інноваційної інфраструктури є дуже важливим для вітчизняної економіки. Ринок деривативів, що є частиною світового фінансового ринку, дозволяє збалансувати міжнародний рух капіталу та зменшити ступінь існуючих ризиків. В сучасних умовах глобалізаційних процесів корисним буде центральноєвропейський досвід розвитку ринку деривативів.

В регіоні Центральної та Східної Європи функціонує централізована депозитарна система, що забезпечує консолідацію біржової торгівлі. Операції на біржовому ринку більш стандартизовані, мають розвинену міжбіржову систему електронного зв'язку та високу злагодженість розрахункових механізмів. На сучасному етапі здійснюється активний перехід на електронні торги, що надає можливість брати в них участь з будь-якого місця перебування, не користуючись послугами брокерів.

Ринки країн Центральної та Східної Європи характеризуються наступним:

- важлива роль належить державі, яка виступає і як регулятор (для підвищення ліквідності ринку), і як учасник ринку;

- створення умов для активної участі не лише інституційних інвесторів, а й домогосподарств на ринку, завдяки чому підтримується попит на ресурси;

- опорою функціонування ринку є ґрунтовна законодавча база, що забезпечує гарантію захисту прав його учасників.

Саме завдяки даним чинникам ринок деривативів ЦСЄ почав жваво розвиватись.

До альянсу фондових бірж Центрально-Східної Європи, що остаточно сформувався у 2008 році, належать: Будапештська, Віденська, Празька та Люблянська фондові біржі. Вони об'єднані брендом “CEE Stock Exchange Group” (офіційно з 3 вересня 2009 року). Така політика дозволяє утвердити позиції бірж та вивести на новий рівень розвитку.

1. Базилевич В. Д. Розвиток фінансового ринку в сучасних умовах / В. Д. Базилевич// Фінанси України.- 2009. -№12-с. 5-12. 2. Малютін О. К. Оцінка фінансового сектору та його значення в економічному розвитку країни/ О.К. Малютін // Фінанси України. – 2010. -№3- с. 92-100. 3. CEE Stock Exchange Group, офіційний сайт [Електронний ресурс]- Режим доступу : [http : // www.ceeseg.com](http://www.ceeseg.com)

І.В. Черкасова
Одеський національний політехнічний університет

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ ПІДПРИЄМСТВА

© Черкасова І.В., 2011

Здатність створювати знання та застосовувати їх на практиці у сучасному світі стали важливими базовими умовами розвитку країни, регіону і окремого підприємства. Саме знання дозволяють генерувати безперервний потік нововведень, що динамічно відповідає змінним

потребам ринку, а часто і формує ці потреби. Корпоративні знання сьогодні стають найважливішим ресурсом, активно впливають на зростання конкурентоспроможності як національної економіки, так й корпорації та окремого підприємства, впливають на рівень їх інвестиційної привабливості, формування і використання інноваційного потенціалу, реалізацію інноваційної моделі розвитку.

Проблемам розв'язання питань, пов'язаних з формуванням інноваційної моделі розвитку економіки країни, присвячена значна кількість праць провідних науковців. Вагомі результати мають В.М. Геєць, М.П. Денисенко, С.М. Ілляшенко, О.О. Лапко, Б.А. Маліцький, Л.І. Федулова та інші. Водночас недостатньо розробленими залишаються питання формування потенціалу інноваційного розвитку підприємства, а саме: оцінка шляхів відтворення його складових та контроль за досягнутим рівнем інноваційного потенціалу підприємства.

Вибір напрямків і варіантів інноваційного розвитку суб'єкта господарювання передбачає аналіз і оцінку достатності потенціалу підприємства для їх реалізації, чітке визначення якісного рівня відтворення його окремих складових, аналіз різних шляхів їх розвитку та прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Такий підхід підвищує значення управлінської складової потенціалу інноваційного розвитку, яка забезпечує умови реалізації всіх інших складових (виробничо-технологічної, науково-технічної, інтелектуальної, кадрової, фінансової та інформаційної), їх взаємозв'язок та збалансоване зростання.

Саме ця складова забезпечує урахування ризиків невідповідності наявного рівня потенціалу завданням інноваційного розвитку підприємства, ризиків функціонального та технологічного заміщення та може впливати на їх зниження шляхом впровадження системи сканування та моніторингу як технологічних нововведень, так і змін вимог до рівня кваліфікації та компетенції робочої сили та інше. Створення такої системи потребує розвиненої системи інформаційного забезпечення, яка накопичує інформацію про технічні та технологічні нововведення, що розроблювалися раніше або заплановані до впровадження, про рівень професійної підготовки робітників та відповідності її задачам стратегічного розвитку, про накопичений інтелектуальний ресурс організації, фінансовий стан підприємства, джерела фінансування інноваційних програм та інші аспекти формування потенціалу інноваційного розвитку підприємства. Таким чином, стає необхідним створення системи, яка забезпечить сканування, моніторинг, накопичення інформації, аналіз та обґрунтування управлінських рішень щодо рівня всіх складових потенціалу інноваційного розвитку підприємства - системи управління знаннями підприємства. Саме вона стане основою, що дозволить обґрунтовано оцінювати рівень інноваційного потенціалу підприємства та відповідність його прийнятим стратегічним рішенням.

На наш погляд, система управління знаннями підприємства повинна мати дві основні проекції: зовнішню та внутрішню. Зовнішня проекція включає такі напрямки формування потенціалу інноваційного розвитку, аналіз яких в основному забезпечується сторонніми організаціями. До характерних питань цієї проекції, які вирішують при формуванні потенціалу, слід віднести правову експертизу, експертизу інформації мережі трансферу технологій, фінансово-економічну експертизу окремих інноваційних проектів, аналіз динаміки змін на вибраних сегментах ринку. Всі ці напрямки потребують інформації, яка є зовнішньою для підприємства та враховують чинники зовнішнього середовища підприємства. Вплив на відповідні складові потенціалу підприємства обмежений, але врахування їх змін – обов'язкове.

Внутрішня проекція включає аналіз інтелектуальної, інформаційної та кадрової складової потенціалу інноваційного розвитку підприємства, які в умовах становлення економіки знань стають базовими, тому що забезпечують свідому творчу активність робітників підприємства у реалізації стратегії інноваційного розвитку. Формування та рівень саме цих складових залежить в основному від внутрішніх чинників та управлінських заходів, що забезпечують їх зростання.

Система управління знаннями повинна стати складовою аудиту інноваційної діяльності підприємства, який в свою чергу забезпечить зворотний зв'язок при розробці, реалізації та корегуванні стратегії розвитку, що практично відсутній при формальному управлінні інноваціями.